

જીવવિચાર

ભુવણપદ્મવં વીરં, નમિત્રિણ ભણામિ અબુહબોહત્યં; જીવસરૂવં કિંચિ વિ, જહ ભણિયં પુવ્વસૂરીહિં.	૧
જીવા મુત્તા સંસારિણો ય, તસ થાવરા ય સંસારી; પુઢવી જલ જલણ વાઉ, વણસ્સઠ થાવરા નેયા.	૨
ફલિહમણિરયણવિદુમ, હિંગુલ હરિયાલ મણસિલરસિંદા; કણગાઠ ધાગિ સેઢી, વન્નિય અરણોટ્ટય પલેવા.	૩
અબ્ભય તૂરી ઊસં, મટ્ટી-પાહાણ-જાઠઓ ણેગા; સોવીરંજણ લુણાઈ, પુઢવીભેઆઠ ઇચ્ચાઠ.	૪
ભોમંતરિકખ-મુદ્દગં, ઓસા હિમ કરગ હરિતણુ મહિઆ; હુંતિ ઘણોદહિમાઠ, ભેયાણેગા ય આઉસ્સ.	૫
ઇંગાલ જાલ મુમ્મુર, ઉક્કાસણિ કણગ વિજજુમાઠઆ; અગણિજિયાણં ભેયા, નાયવ્વા નિઉણબુદ્ધિએ.	૬
ઉભ્ભામગ ઉક્કલિયા, મંડલી મહ સુદ્ધ ગુંજવાયા ય; ઘણ-તણુવાયાઠઆ, ભેયા ખલુ વાઉકાયસ્સ.	૭
સાહારણ પત્તેઆ, વણસ્સઠજીવા દુહા સુએ ભણિયા; જેસિમણંતાણં તણુ, એગા સાહારણા તે ઉ.	૮
કંદા અંકુર કિસલય પણગા સેવાલ ભૂમિફોડા ય; અલ્લયતિય ગજજર મોત્થ, વત્થુલા થેગ પલ્લંકા.	૯
કોમલફલં ય સવ્વં, ગૂઢસિરાઇં સિણાઇ-પત્તાઇં; થોહરિ કુંઆરિ ગુગ્ગુલિ, ગલોય પમુહાઈ ઇચ્છરૂહા.	૧૦
ઇચ્ચાઇણો અણેગે, હવંતિ ભેયા અણંતકાયાણં; તેસિં પરિજાણણત્યં, લક્ખણમેઅં સુએ ભણિયં.	૧૧
ગૂઢસિર-સંધિ-પવ્વં, સમભંગમહિરુગં ય ઇચ્છરુહં; સાહારણં સરીરં, તવ્વિવરિઅં ય પત્તેયં.	૧૨
એગસરીરે એગો, જીવો જેસિં તુ તે ય પત્તેયા; ફલ ફૂલ ઇલ્લિ કટ્ટઠા, મૂલગ પત્તાણિ બીયાણિ.	૧૩
પત્તેયતરું મુત્તું, પંચ વિ પુઢવાઇણો સયલલોએ; સુહુમા હવંતિ નિયમા, અંતમુહુત્તાગિ અદિસ્સા.	૧૪
સંખ કવકકુચ ગંડુલ, જલોય ચંદણગ અલસ લહગાઇ; મેહરિ કિમિ પૂઅરગા, બેઇંદિય માઇવાહાઈ.	૧૫
ગોમી મંકણ જૂઆ, પિપીલિ ઉદેહિયા ય મક્કોડા; ઇલ્લિય ઘયમિલ્લીઓ, સાવય ગોકીડ જાઇઓ.	૧૬
ગદ્દય ચોરકીડા, ગોમયકીડાય ધન્નકીડા ય; કુંથુ ગોવાલિય ઇલીયા, તેઇંદિય ઇંદગોવાઈ.	૧૭
ચઉરિંદિયા ય વિચ્છૂ, ઢિંકુણ ભમરા ય ભમરિયા તિહા; મચ્છિય ડંસા મસગા, કંસારિ કવિલડોલાઈ.	૧૮
પંચિંદિયા ય ચઉહા, નારય તિરિયા મણુસ્સ દેવા ય; નેરઇયા સત્તવિહા, નાયવ્વા પુઢવી ભેએણં.	૧૯
જલયર થલયર ખયરા, તિવિહા પંચિંદિયા તિરિકખા ય; સુસુમાર મચ્છ કચ્છવ, ગાહા મગરા ય જલયારી.	૨૦
ચઉપય ઉરપરિસપ્પા, ભુયપરિસપ્પા ય થલયરા તિવિહા; ગો સપ્પ નઉલપમુહા, બોધવ્વા તે સમાસેણં.	૨૧

ખયરા રોમયપકખી, ચમ્મયપકખી ય પાયડા ચેવ; નરલોગાઓ બાહિં, સમુગ્ગપકખી વિચયપકખી.	૨૨
સવ્વે જલ-થલ-ખયરા, સમુચ્છિમા ગભ્ભયા દુહા હુંતિ; કમ્મા-કમ્મગભૂમિ, અંતરદીવા મણુસ્સા ય.	૨૩
દસહા ભવણાહિવઈ, અટ્ઠવિહા વાણમંતરા હુંતિ; જોઈસિયા પંચવિહા, દુવિહા વેમાણિયાદેવા.	૨૪
સિદ્ધા પનરસભેયા, તિત્થા-તિત્થાઈ સિદ્ધભેએણં; એએ સંખેવેણં, જીવવિગપ્પા સમકખાયા.	૨૫
એએસિં જીવાણં, સરીરમાઉ ઠિઈ સકાયંમિ; પાણાજોણિપમાણં, જેસિં જં અત્થિ તં ભણિમો.	૨૬
અંગુલઅસંખભાગો, સરીરમેગિંદિયાણ સવ્વેસિં; જોયણ સહસ્સમહિયં, નવરં પત્તેયરુકખાણં.	૨૭
બારસજોયણ તિન્નેવ, ગાઉઆ જોયણં ય અણુકમસો; બેઈંદિય તેઈંદિય, ચઉરિંદિય દેહમુચ્ચતં.	૨૮
ધણુસયપંચપમાણા, નેરઈયા સત્તમાઈ પુઢવીએ; તત્તો અદ્ધદ્ધણા, નેયા રયણપ્પહા જાવ.	૨૯
જોયણ સહસ્સમાણા, મચ્છા ઉરગા ય ગભ્ભયા હુંતિ; ધણુહપુહુતં પકખીસુ, ભુચચારી ગાઉઅપુહુતં.	૩૦
ખયરા ધણુહપુહુતં, ભુચગા ઉરગા ય જોયણપુહુતં; ગાઉઅપુહુત્તમિત્તા, સમુચ્છિમા ચઉપ્પયા ભણિયા.	૩૧
છચ્ચેવ ગાઉઆઈ, ચઉપ્પયા ગભ્ભયા મુણેયવ્વા; કોસતિગં ય મણુસ્સા, ઉક્કોસસરીરમાણેણં.	૩૨
ઈસાણંતસુરાણં, રયણીઓ સત્ત હુંતિ ઉચ્ચતં; દુગ દુગ દુગ ચઉગેવિજ્જણુત્તરે ઈક્કિક્કપરિહાણી.	૩૩
બાવીસા પુઢવીએ, સત્તય આઉસ્સ તિન્નિ વાઉસ્સ; વાસસહસ્સા દસ તરુગણાણ તેઉ તિરત્તાગિ.	૩૪
વાસાણિ બારસાગિ, બેઈંદિયાણં તેઈંદિયાણં તુ; અઉણાપન્નદિણાઈ, ચઉરિંદીણં તુ છમ્માસા.	૩૫
સુરનેરઈયાણ ઠિઈ, ઉક્કોસા સાગરાણિ તિત્તીસં; ચઉપયતિરિયમણુસ્સા, તિન્નિ ય પલિઓવમા હુંતિ.	૩૬
જલયર-ઉર ભુચગાણં, પરમાગિ હોઈ પુવ્વ કોડીઓ; પકખીણં પુણ ભણિઓ, અસંખભાગો ય પલિયસ્સ.	૩૭
સવ્વે સુહુમા સાહારણા ય, સમુચ્છિમા મણુસ્સા ય; ઉક્કોસ જહન્નેણં, અંતમુહુતં ચિય જિયંતિ.	૩૮
ઓગાહણાઉ-માણં, એવં સંખેવઓ સમકખાયં; જે પુણાઈત્થ વિસેસા, વિસેસસુત્તાઉ તે નેયા.	૩૯
એગિંદિયા ય સવ્વે, અસંખ-ઉસ્સપ્પિણી સકાયંમિ; ઉવવજ્જંતિ ચયંતિ ય અણંતકાયા અણંતાઓ.	૪૦
સંખિજ્જ સમા વિગલા, સત્તટ્ઠભવાપણિંદિતિરિમણુઆ; ઉવવજ્જંતિ સકાએ, નારય દેવાય નો ચેવ.	૪૧
દસહા જિયાણ પાણા, ઈંદિય ઊસાસ આઉ બલરૂઆ; એગિંદિએસુ, ચઉરો, વિગલેસુ છ સત્ત અટ્ઠેવ.	૪૨
અસન્નિ સન્નિ પંચિંદિએસુ, નવ દસ કમેણ બોધવ્વા;	

તેહિં સહ વિપ્પઓગો, જીવાણં ભન્નએ મરણં.	૪૩
એવં અણોરપારે, સંસારે સાયરંમિ ભીમંમિ;	
પત્તો અણંતપુત્તો, જીવેહિં અપત્ત ધમ્મેહિં.	૪૪
તહ ચઉરાસીલકખા, સંખા જોણીણ હોઇ જીવાણં;	
પુઢવાઈણં ચઉણહં, પત્તેયં સત્ત સત્તેવ.	૪૫
દસ પત્તેયતરુણં, ચઉદસલકખા હવંતિ ઇયરેસુ;	
વિગલિંદિએસુ દો દો, ચઉરો પંચિંદિતિરિયાણં.	૪૬
ચઉરો ચઉરો નારય, સુરેસુ મણુઆણ ચઉદસ હવંતિ;	
સંપિંડિયા ય સવ્વે, ચુલસીલકખા ઉ જોણીણં.	૪૭
સિદ્ધાણં નત્થિ દેહો, ન આઉ કમ્મં ન પાણ જોણીઓ;	
સાઇઅણંતાતેસિં, ઠિઈ જિણિંદાગમે ભણિઆ.	૪૮
કાલે અણાઇનિહણે, જોણિગહણંમિ ભીસણે ઇત્થ;	
ભમિયા ભમિહિંતિ ચિરં, જીવા જિણવયણ મલહંતા.	૪૯
તા સંપઇ સંપત્તે, મણુઅત્તે દુલ્લહે વિ સમ્મત્તે;	
સિરિસંતિસૂરિ સિદ્ધે, કરેહ ભો ઉજ્જમંધમ્મે.	૫૦
એસો જીવવિયારો, સંખેવરુઇણ જાણણા હેઉ;	
સંખિત્તો ઉદ્ધરિઓ, રુદ્ધાઓ સુયસમુદ્ધાઓ.	૫૧

નવતત્ત્વ

જીવા-જીવા પુણણં, પાવા-સવ સંવરો ય નિજ્જરણા;	
બંધો મુકખો ય તહા, નવતત્તા હુંતિ નાયવ્વા.	૧
ચઉદસ ચઉદસ બાયાલીસા, બાસી ય હુંતિ બાયાલા;	
સત્તાવન્નં બારસ, ચઉ નવભેયા કમેણેસિં.	૨
એગવિહ દુવિહ તિવિહા, ચઉવ્વિહા પંચ ઇવ્વિહા જીવા;	
ચેયણ તસ ઇયરેહિં, વેય-ગઇ-કરણ-કાએહિં.	૩
એગિંદિય સુહુમિયરા, સન્નિયર પણિંદિયા ય સબિતિ ચઉ;	
અપજત્તા પજ્જત્તા, કમેણ ચઉદસજિયટ્ઠાણા.	૪
નાણં ચ દંસણં ચેવ, ચરિત્તં ચ તવો તહા;	
વીરિયં ઉવઓગો ય, એઅં જીવસ્સ લકખણં.	૫
આહાર સરીરિંદિય, પજ્જત્તી આણપાણ ભાસ મણે;	
ચઉ પંચ પંચઇપ્પિય, ઇગ-વિગલા-સન્નિ સન્નીણં.	૬
પણિંદિઅ ત્તિ બલૂસા, સાઉ દસપાણ ચઉ ઇ સગ અટ્ઠ;	
ઇગ-દુ-તિ-ચઉરિંદીણં, અસન્નિ-સન્નીણ નવ દસય.	૭
ધમ્માઢધમ્મા-ગાસા, તિય તિય ભેયા તહેવ અદ્ધા ય;	
ખંધા દેસ પએસા, પરમાણુ અજીવ ચઉદસહા.	૮
ધમ્માઢધમ્માપુગ્ગલ, નહ કાલો પંચ હુંતિ અજીજીવા;	
ચલણસહાવો ધમ્મો, ચિરસંઠાણો અહમ્મો ય.	૯
અવગાહો આગાસં, પુગ્ગલ-જીવાણ પુગ્ગલા ચઉહા;	
ખંધા દેસ પએસા, પરમાણુ ચેવ નાયવ્વા.	૧૦
સદંધયાર ઉજ્જોઅ, પત્મા ઇયાતવેહિ આ;	
વણણ ગંધ રસા ફાસા, પુગ્ગલાણં તુ લકખણં.	૧૧
એગા કોડિ સતસટ્ઠિઠ, લકખા સત્તહુત્તરી સહસ્સા ય;	
દો ય સયા સોલહિઆ, આવલિઆ ઇગ મુહુત્તમ્મિ.	૧૨
સમયાવલિ મુહુત્તા, દીહા પકખાય માસ વરિસા ય;	

ભણિઓ પલિઆ સાગર, ઉસ્સપ્પિણિ-સપ્પિણી કાલો.	૧૩
પરિણામિ જીવ મુત્તં, સપએસા એગ ખિત્ત કિરિઆ ય;	
ણિચ્ચં કારણ કત્તા, સવ્વગય ઇયર અપ્પવેસે.	૧૪
સા ઉચ્ચગોએ મણુદ્દુગ, સુરદ્દુગપંચિદ્ધિજાઈ પણદેહા;	
આઈતિતણુવંગા, આઈમ-સંઘયણ-સંઠાણા.	૧૫
વન્નયઉક્કા-ગુરુલહુ, પરઘા ઉસાસ આયવુજ્જોએં;	
સુભખગઈ નિમિણ તસદસ, સુર-નર-તિરિઆઉ તિત્થયરં.	૧૬
તસ બાયર પજ્જત્તં, પત્તેએં ચિરં સુભં ય સુભંગ ય;	
સુસ્સર આઈજજ જસં, તસાઈ દસગં ઈમં હોઈ.	૧૭
નાણં તરાયદસગં, નવ બીએ નીએ સાય મિચ્છત્તં;	
થાવરદસ નિરયતિગં, કસાયપણવીસ તિરિયદ્દુગં.	૧૮
ઈગભિતિ ચઉ જાઈ ઓ, કુખગઈ ઉવઘાય હુંતિ પાવસ્સ;	
અપસત્થં વન્નયઉ, અપદમ-સંઘયણ-સંઠાણા.	૧૯
થાવર સુહુમ અપજ્જં, સાહારણ-મથિર-મસુભ-દુભગાણિ;	
દુસ્સર-ણાઈજજ-જસં, થાવરદસગં વિવજ્જત્થં.	૨૦
ઈદ્ધિએકસાય અવ્વય, જોગા પંચ ચઉ પંચ તિન્નિ કમા;	
કિરિઆઓ પણવીસં, ઈમા ઉ તાઓ અણુક્કમસો.	૨૧
કાઈએ અહિગરણિઆ, પાઉસિયા પારિતાવણીકિરિયા;	
પાણાઈવાયારંભિએ, પરિગ્ગહિયા માયવત્તી ય.	૨૨
મિચ્છાદંસણવત્તી, અપચ્ચકખાણાયદ્ધિદ્ધિપુટ્ઠિએં;	
પાડુચ્ચિએસામંતો, વણીએનેસત્થિ સાહત્થી.	૨૩
આણવણિ વિઆરણિઆ, આણભોગા આણવકંખપચ્ચઈઆ;	
અન્ના પઓગ સમુદ્દાણ, પિજ્જદોસેરિયાવહિઆ.	૨૪
સમિઈ ગુત્તી પરિસહ, જઈધમ્મો ભાવણા ચરિતાણિ;	
પણ તિ દુવીસ દસ બાર, પંચભેએહિં સગવન્ના.	૨૫
ઈરિયા-ભાસે-સણા-દાણો, ઉચ્ચારે સમિઈસુએ;	
મણગુત્તી વયગુત્તી, કાયગુત્તી તહેવ ય.	૨૬
ખુહા પિવાસા સી ઉણહં, દંસા ચેલા-રઈ-ત્થિઓ;	
ચરિઆ નિસીહિયા સિજ્જા, અક્કોસ વહજાયણા.	૨૭
અલાભ રોગ તણાસા, મલ સક્કારપરિસહા;	
પન્ના અન્નાણ સમ્મત્તં, ઈએ બાવીસપરિસહા.	૨૮
ખંતી મદવ અજ્જવ, મુત્તી તવ સંજમે એ બોધવ્વે;	
સચ્ચં સોએં આકિંચણ ય, એભં ય જઈ ધમ્મો.	૨૯
પદમ-મણિચ્ચ-મસરણં, સંસારો એગયા ય અન્નત્તં;	
અસુઈત્તં આસવ, સંવરો ય તહ નિજ્જરા નવમી.	૩૦
લોગસહાવો બોહી, દુલ્લહા ધમ્મસ્સ સાહગા અરિહા;	
એઆઓ ભાવણાઓ, ભાવેએવ્વા પયત્તેણં.	૩૧
સામાઈ અત્થ પદમં, ઈએવટ્ઠાવણં ભવે બીયં;	
પરિહારવિસુદ્ધિએં, સુહુમં તહ સંપરાયં ય.	૩૨
તત્તો એ અહકખાયં, ખાયં સવ્વંમિ જીવલોગમ્મિ;	
જં ચરિણિણ સુવિહિઆ, વચ્ચંતિ અયરામરં ઠાણં.	૩૩
અણસણ-મૂણોઅરિયા, વિત્તીસંખેવણં રસચ્ચાઓ;	
કાયકિલેસો સંલીણયા, ય બજ્જો તવો હોઈ.	૩૪

પાયચ્છિત્તં વિણઓ, વેયાવચ્ચં તહેવ સજ્ઞાઓ; ઝાણં ઉસ્સગ્ગો વિઅ, અબ્બિતરઓ તવો હોઇ.	૩૫
બારસવિહં તવો નિજ્જરાય, બંધો ચઉ વિગપ્પો અ; પયઇ ટ્ઠિઇઅણુભાગ, પએસભેએહિં નાયવ્વો.	૩૬
પયઇ સહાવો વુત્તો, ઠિઇ કાલાવહારણં; અણુભાગો રસો ણોઓ, પએસો દલસંચઓ.	૩૭
પડ-પડિહાર-સિ-મજ્જ, હડ-ચિત્ત-કુલાલ ભંડગારીણં; જહ એએસિં ભાવા, કમ્માણ વિ જાણ તહ ભાવા.	૩૮
ઇહ નાણદંસણાવરણ, વેય-મોહાઉ-નામ-ગોઆણિ; વિગ્ધંચ પણ નવદ્દુ, અટ્ઠવીસ ચઉ તિસય દ્વપણવિહં.	૩૯
નાણે અદંસણાવરણે, વેઅણિએ ચેવ અંતરાએ અ; તીસં કોડાકોડી, અચરાણં ઠિઇ અ ઉક્કોસા.	૪૦
સત્તરિ કોડાકોડી, મોહણીએ વીસ નામગોએસુ; તિત્તીસં અચરાઇં, આઉટ્ઠિઇબંધ ઉક્કોસા.	૪૧
બારસમુહુત્તજહના, વેયણિએ અટ્ઠનામગોએસુ; સેસાણંતમુહુત્તં, એયં બંધ-ટ્ઠિઇમાણં.	૪૨
સંત-પય-પરુવણયા, દવ્વ-પમાણં ચ ખિત્ત કુસણા ય; કાલો અ અંતર ભાગ, ભાવે અપ્પાબહું ચેવ.	૪૩
સંતં સુદ્ધપયત્તા, વિજ્જંતં ખ કુસુમવ્વ ન અસંતં; મુકખત્તિ પયં તસ્સ ઉ, પરુવણા મગ્ગણાઇહિં.	૪૪
ગઇ ઇંદિએ કાએ, જોએ વેએ કસાય નાણે ય; સંજમ દંસણ લેસા, ભવ સમ્મે સન્નિ આહારે.	૪૫
નરગઇ પણિંદિ તસ ભવ, સન્નિ અહકખાય ખઇઅસમ્મત્તે; મુકખોઝણાહાર કેવલ, દંસણ નાણે ન સેસેસુ.	૪૬
દવ્વપમાણે સિદ્ધાણં, જીવદવ્વાણિ હુંતિ ણંતાણિ; લોગસ્સ અસંખિજ્જે, ભાગે ઇક્કો ય સવ્વે વિ.	૪૭
કુસણા અહિયા કાલો, ઇગ સિદ્ધપડુચ્ચ સાઇઓણંતો; પડિવાયાભાવાઓ, સિદ્ધાણં અંતરં નત્થિ.	૪૮
સવ્વજીયાણ મણંતે, ભાગે તે તેસિં દંસણં નાણં; ખઇએ ભાવે પરિણામિએ, અ પુણ હોઇ જીવત્તં.	૪૯
થોવા નપુંસ સિદ્ધા, થી નર સિદ્ધા કમેણ સંખગુણા; ઇઅ મુકખતત્તમેએ, નવતત્તાલેસઓ ભણિઆ.	૫૦
જીવાઇનવ પયત્થે, જો જાણઇતસ્સ હોઇ સમ્મત્તં; ભાવેણ સદ્દહંતો, અયાણમાણેવિ સમ્મત્તં.	૫૧
સવ્વાઇં જિણેસરભાસિઆઇં, વયણાઇં, નન્નહા હુંતિ; ઇઅ બુદ્ધિ જસ્સ મણે, સમ્મત્તં નિચ્ચલં તસ્સ.	૫૨
અંતોમુહુત્ત-મિત્તંપિ, ફાસિઅં હુજ્જ જેહિં સમ્મત્તં; તેસિં અવડ્ઢપુગ્ગલ-પરિઅટ્ઠો ચેવ સંસારો.	૫૩
ઉસ્સપ્પિણી અણંતા, પુગ્ગલ-પરિઅટ્ઠો મુણેઅવ્વો; તે-ણંતા-તીઅદ્ધા, અણાગયદ્ધા અણંતગુણા.	૫૪
જિણ અજિણ તિત્થ તિત્થા, ગિહિ અન્ન સલિંગ થી નર નપુંસા; પત્તેય સયંબુદ્ધા, બુદ્ધબોહિય ઇક્કણિક્કા ય.	૫૫
જિણસિદ્ધા અરિહંતા, અજિણસિદ્ધા ય પુંડરિઆ પમુહા;	

ગણહારિ તિત્થસિદ્ધા, અતિત્થસિદ્ધા ય મરુદેવી.	૫૬
ગિહિલિંગ સિદ્ધ ભરહો, વક્કલચીરીય અન્નલિંગમ્મિ;	
સાહુ સલિંગસિદ્ધા, થીસિદ્ધા ચંદણાપમુહા.	૫૭
પુંસિદ્ધા ગોયમાઈ, ગાંગેયપમુહ નપુંસયા સિદ્ધા;	
પત્તેય સયંબુદ્ધા, ભણિયા કરકંડુ કવિલાઇ.	૫૮
તહ બુદ્ધબોહિ ગુરુબોહિયા, ઇગસમય એગસિદ્ધા ય;	
ઇગસમએ વિ અણેગા, સિદ્ધા તે ણેગ સિદ્ધા ય.	૫૯
જઇઆઇ હોઇ પુચ્છા, જિણાણ મગ્ગમ્મિ ઉત્તરં તઇયા;	
ઇક્કસ્સ નિગોયસ્સ, અણંત-ભાગોય સિદ્ધિગઓ.	૬૦

દંડક

નમિઉં ચઉવીસજિણે, તસ્સુત્ત-વિયાર-લેસ દેસણઓ;	
દંડગપએહિં તે ચ્ચિય, થોસામિ સુણેહ ભો ભવ્વા!.	૧
નેરઈઆ અસુરાઈ, પુઢવાઇ-બેઇંદિયાદઓ ચેવ;	
ગબ્ભય-તિરિય-મણુસ્સા, વંતર જોઇસિય વેમાણી.	૨
સંખિત્તયરી ઉ ઇમા, સરીરમોગાહણા ય સંઘયણા;	
સન્ના સંઠાણ કસાય, લેસિંદિય દુસમુઘાયા.	૩
દિટ્ઠી દંસણ નાણે, જોગુ-વઓગો-વવાય ચવણ ઠિઈ;	
પજ્જત્તિ કિમાહારે, સન્ની ગઈ આગઇ વેએ.	૪
ચઉ ગબ્ભ તિરિય વાઉસુ, મણુઆણંપંચ સેસ તિસરીરા;	
થાવરચઉગે દુહઓ, અંગુલઅસંખભાગતણૂ.	૫
સવ્વેસિંપિ જહન્ના, સાહાવિય અંગુલસ્સ અસંખંસો;	
ઉક્કોસ પણસયધણુ, નેરઇયા સત્તહત્થ સુરા.	૬
ગબ્ભતિરિ સહસજોયણ, વણસ્સઈ અહિયજોયણસહસ્સં;	
નર તેઇંદિ તિગાળી, બેઇંદિય જોયણે બાર.	૭
જોયણ-મેગં ચઉરિંદિ, દેહ-મુચ્ચત્તણં સુએ ભણિઅં;	
વેઉવ્વિય-દેહં પુણ, અંગુલ-સંખંસ-મારંભે.	૮
દેવ નર અહિયલક્ખં, તિરિયાણં નવ ય જોયણ સયાઇં;	
દુગુણં તુ નારયાણં, ભણિયં વેઉવ્વિય-સરીરં.	૯
અંતમુહુત્તં નિરએ, મુહુત્તયત્તારિ તિરિય-મણુએસુ;	
દેવેસુ અદ્ધમાસો, ઉક્કોસવિઉવ્વણાકાલો.	૧૦
થાવરસુર-નેરઇઆ, અસ્સંઘયણા ય વિગલ ઇવટ્ઠા;	
સંઘયણઇગ્ગં ગબ્ભય, નર-તિરિએસુ વિ મુણેયવ્વં.	૧૧
સવ્વેસિં ચઉ દહ વા સન્ના સવ્વે સુરા ય ચઉરંસા;	
નર તિરિય છ સંઠાણા, હુંડા વિગલિંદિ નેરઇયા.	૧૨
નાણાવિહ ધય સૂઇ, બુબ્બુય વણ વાઉ તેઉ અપકાયા;	
પુઢવી મસૂર ચંદાકારા-સંઠાણઓ ભણિયા.	૧૩
સવ્વે વિ ચઉ કસાયા, લેસ ઇગ્ગં ગબ્ભતિરિયમણુએસુ;	
નારય તેઉ વાળી, વિગલા વેમાણિ ય તિ લેસા.	૧૪
જોઇસિય તેઉલેસા, સેસા સવ્વેવિ હુંતિ ચઉલેસા;	
ઇંદિયદારં સુગમં, મણુ આણં સત્ત સમુઘાયા.	૧૫
વેયણ કસાય મરણે, વેઉવ્વિય તેયએ ય આહારે;	
કેવલિ ય સમુઘાયા, સત્ત ઇમે હુંતિ સન્નીણં.	૧૬
એગિંદિયાણ કેવલિ, તેઉ-આહારગ વિણા ઉ ચત્તારિ;	

તે વેઉવ્વિયવજ્જા, વિગલા-સન્નીણ તે ચેવ.	૧૭
પણગબ્ભતિરિસુરેસુ, નારય વાઉસુ ચઉર તિય સેસે;	
વિગલ દુદિટ્ટી થાવર, મિચ્છત્તીસેસ તિય દિટ્ટી.	૧૮
થાવર બિ તિસુ અચકખૂ, ચઉરિંદિસુ તદ્દુગં સુએ ભણિઅં;	
મણુઆ ચઉ દંસણિણો, સેસેસુ તિગં તિગં ભણિયં.	૧૯
અન્નાણ નાણ તિયતિય, સુર તિરિ નિરએ થિરે અનાણદ્દુગં;	
નાણાન્નાણ દુ વિગલે, મણુએ પણ નાણ તિ અનાણા.	૨૦
સચ્ચેઅર મીસ અસચ્ચમોસ, મણવયવિઉવ્વિ આહારે;	
ઉરલંમીસા કમ્મણ, ઇયજોગા દેસિયા સમયે.	૨૧
ઇક્કારસ સુર-નિરએ, તિરિએસુ તેર પન્નર મણુએસુ;	
વિગલે ચઉ પણ વાએ, જોગતિયં થાવરે હોઇ.	૨૨
તિ અન્નાણ નાણપણ ચઉ-દંસણ બાર જીઅલકખણુ વઓગા;	
ઇય બારસ ઉવઓગા, ભણિયા તેલુક્કદંસીહિં.	૨૩
ઉવઓગા મણુએસુ, બારસ નવ નિરય તિરિય દેવેસુ;	
વિગલદ્દુગે પણ ઇક્કં, ચઉરિંદિસુ થાવરે તિયગં.	૨૪
સંખમસંખા સમયે, ગબ્ભયતિરિ વિગલનારય સુરા ય;	
મણુઆ નિયમા સંખા, વણ-ણંતા થાવર અસંખા.	૨૫
અસન્નીનર અસંખા, જહ ઉવવાએ તહેવ ચવણે વિ;	
બાવીસ સગ તિ દસવાસ, સહસ્સ ઉક્કિટ્ટ પુઢવાઈ.	૨૬
તિદિણગ્ગિ તિપલ્લાઊ, નર તિરિ સુર નિરય સાગર તિત્તીસા;	
વંતર પલ્લં જોઇસ, વરિસલકખાહિયં પલિયં.	૨૭
અસુરાણ અહિય અચરં, દેસૂણ દુપલ્લયં નવનિકાયે;	
બારસવાસુણપણદિણ, ઇમ્માસુક્કિટ્ટ વિગલાઉ.	૨૮
પુઢવાઇદસ પયાણં, અંતમુહુતં જહન્ન આઉઠિઈ;	
દસસહસવરિસઠિઈઆ; ભવણાહિવનિરયવંતરિઆ.	૨૯
વેમાણિય જોઇસિયા, પલ્લતયદ્દંસ આઉઆ હુંતિ;	
સુરનરતિરિનિરએસુ, ઇ પજ્જત્તી થાવરે ચઉગં.	૩૦
વિગલે પંચ પજ્જત્તી, ઇદ્દિસિઆહાર હોઇ સવ્વેસિં;	
પણાગાઇપયે ભયણા, અહ સન્નિ તિયં ભણિસ્સામિ.	૩૧
ચઉવિહસુરતિરિએસુ, નિરએસુ અ દીહકાલિગી સન્ના;	
વિગલે હેઉ વએસા, સન્નારહિયા થિરા સવ્વે.	૩૨
મણુઆણ દીહકાલિય, દિટ્ટીવાઓ-વએસિયા કેવિ;	
પજ્જપણ તિરિમણુ અચ્ચિય, ચઉવિહ દેવેસુ ગચ્છંતિ.	૩૩
સંખાઉ પજ્જ પણિંદિ, તિરિય નરેસુ તહેવ પજ્જત્તે;	
ભૂ-દગ-પત્તેયવણે, એએસુ ચ્ચિય સુરાગમણં.	૩૪
પજ્જત્તસંખગબ્ભય, તિરિયનરા નિરયસત્તગે જંતિ;	
નિરય ઉવટ્ટા એએસુ, ઉવવજ્જંતિ ન સેસેસુ.	૩૫
પુઢવી-આઉ-વણસ્સઈ, -મજ્જે નારયવિવજ્જિયા જીવા;	
સવ્વે ઉવવજ્જંતિ, નિયનિયકમ્માણુમાણેણં.	૩૬
પુઢવાઇદસપએસુ, પુઢવી આઊ વણસ્સઈ જંતિ;	
પુઢવાઇદસપએહિ ય, તેઊ-વાઉસુ ઉવવાઓ.	૩૭
તેઊવાઊ-ગમણં, પુઢવીપમુહંમિ હોઇ પચનવગે;	
પુઢવાઇદાણદસગા, વિગલાઇતિયં તહિં જંતિ.	૩૮

ગમણાગમણં ગબ્ભય, તિરિયાણં સયલજીવઠાણેસુ; સવ્વત્થ જંતિ મણુઆ, તેઊવાઊહિં નો જંતિ.	૩૯
વેયતિય તિરિ-નરેસુ, ઇત્થી પુરિસો ય ચઉવિહસુરેસુ; થિરવિગલનારએસુ, નપુંસવેઓ હવઇ એગો.	૪૦
પજ્જમાણુ બાયરગ્ગિ, વેમાણિય ભવણનિરય વંતરિયા; જોઇસ ચઉ પણતિરિયા, બેઇંદિય તેઇંદિય ભૂ આઊ.	૪૧
વાઉવણસ્સઇ ચ્ચિય, અહિયા અહિયા કમેણિમે હુંતિ; સવ્વેવિ ઇમે ભાવા, જિણા! મએ ણંતસો પત્તા.	૪૨
સંપઇ તુમ્હ ભત્તસ્સ, -દંડગ-પય-ભમણ-ભગ્ગ-હિયયસ્સ; દંડતિય-વિરય-સુલહં, લહુ મમ દિંતુ મુકખપયં.	૪૩
સિરિજિણહંસ મુણીસર, રજ્જે સિરિધવલયંદ સીસેણ; ગજસારેણ લિહિયા, એસા વિન્નત્તિઅપ્પ-હિયા.	૪૪

લઘુ સંગ્રહણી

નમિય જિણં સવ્વન્તું, જગપુજ્જં જગગુરું મહાવીરં; જંબૂદ્દીવ પયત્થે, વુચ્છં સુત્તા સપરહેઊ.	૧
ખંડા જોયણ વાસા, પવ્વય કૂડા ય તિત્થ સેઢીઓ; વિજય દહ સલિલાઓ, પિંડેસિં હોઇ સંઘયણી.	૨
નઉઅસયં ખંડાણં, ભરહપમાણેણં ભાઇએ લકખે; અહવા નઉઅ-સયગુણં, ભરહપમાણં હવઇ લકખં.	૩
અહવિગ ખંડે ભરહે, દો હિમવંતે અ હેમવઈ ચઉરો; અટ્ઠ મહાહિમવંતે, સોલસ ખંડાઇ હરિવાસે.	૪
બત્તીસં પુણ નિસઢે, મિલિઆ તેસટ્ઠિં બીય પાસે વિ; ચઉસટ્ઠી ઉ વિદ્દેહે, તિરાસિપિંડે ઉ નઉયસયં.	૫
જોયણ પરિમાણાઇં, સમચઉરંસાઇં ઇત્થ ખંડાઇં; લકખસ્સ ય પરિહીએ, તપ્પાયગુણે ય હુંતેવ.	૬
વિકખંભવગ્ગદહગુણ, કરણી વટ્ટસ્સ પરિરઓ હોઇ; વિકખંભપાયગુણીઓ, પરિરઓ તસ્સ ગણિયપયં.	૭
પરિહી તિલકખ સોલસ, સહસ્સ દો ય સય સત્તવીસહિયા; કોસ તિગ ટ્ઠાવીસં, ધણુસય તેરંગુલદ્ધહિઅં.	૮
સત્તેવ ય કેડિ સયા, નઉઆઇપ્પન્ન સય-સહસ્સાઇં; ચઉનઉયં ચ સહસ્સા, સયં દિવહં ચ સાહિયં.	૯
ગાઉઅમેગં પનરસ, ધણાસયા તહ ધણૂણિ પન્નરસ; સટ્ઠિં ચ અંગુલાઇં, જંબૂદ્દીવસ્સ ગણિયપયં.	૧૦
ભરહાઇ સત્ત વાસા, વિચહ્ચ ચઉ ચઉરતિંસ વટ્ટિયરે; સોલસ વકખારગિરિ, દો ચિત્ત વિચિત્ત દો જમગા.	૧૧
દોસય કણાયગિરિણં, ચઉ ગયદંતા ય તહ સુમેરુય; ઇ વાસહરા પિંડે, એગુણસત્તરિ સયા દુમ્પી.	૧૨
સોલસવકખારેસુ, ચઉ ચઉ કૂડા ય હુંતિ પત્તેયં; સોમણસ ગંધમાયણ, સત્તદ્ધય રુપ્પિ-મહાહિમવે.	૧૩
ચઉત્તીસવિયડ્ઢેસુ, વિજ્જુપ્પહ-નિસઢ-નીલવંતેસુ; તહ માલવંત સુરગિરિ, નવ નવ કૂડાઇં પત્તેયં.	૧૪
હિમ-સિહરિસુ ઇક્કારસ, ઇય ઇગસટ્ઠીગિરિસુ કૂડાણં; એગત્તે સવ્વઘણં, સય ચઉરો સત્તસદ્ઢી ય.	૧૫

ચઉ સત્ત અટ્ઠ-નવગે-ગારસ-કૂડેહિં ગુણહ જહંસંખં; સોલસ દુ દુ ગુણયાલં, દુવે ય સગસટ્ઠસય-ચઉરો.	૧૬
ચઉતીસંવિજએસું, ઉસહકૂડા અટ્ઠ મેરુજંબુમ્મિ; અટ્ઠ ય દેવકુરાએ, હરિકૂડ હરિસ્સહે સટ્ઠી.	૧૭
માગહવરદામપભાસ-તિત્થ વિજયેસુ એરવય-ભરહે, ચઉતીસા તિહિં ગુણિયા, દુરુત્તર-સયં તુ તિત્થાણં.	૧૮
વિજ્ઞાહર-અભિઓગિય, સેઢીઓ દુન્નિ દુન્નિ વેયડ્ઢે; ઇય ચઉગુણ ચઉતીસા, છત્તીસસયં તુ સેઢીણં.	૧૯
ચક્કી-જેઅવ્વાઇં, વિજયાઇં ઇત્થ હુંતિ ચઉતીસા; મહદહ છપ્પઉમાઇં, કુરુસુ દસગંતિ સોલસગં.	૨૦
ગંગા સિંધૂ રત્તા, રત્તવઇં ચઉનઇંઓ પત્તેયં; ચઉદસહિં સહસ્સેહિં, સમગં વચ્ચંતિ જલહિંમિ.	૨૧
એવં અભિંમતરિયા, ચઉરો પુણ અટ્ઠવીસ સહસ્સેહિં; પુણરવિ છપ્પનેહિં, સહસ્સેહિં જંતિ ચઉ સલિલા.	૨૨
કુરુમજ્જે ચઉરાસી-સહસ્સાઇં તહ ય વિજય સોલસસુ; બત્તીસાણ નઇણં, ચઉદસસહસ્સાઇં પત્તેયં.	૨૩
ચઉદસ સહસ્સગુણિઆ, અડતીસનઇંઓ વિજય મજ્જિહ્લા; સીઓયાએ નિવડંતિ, તહય સીયાઇં એમેવ.	૨૪
સીયા સીઓયા વિય, બત્તીસસહસ્સ પંચલકખેહિં; સવ્વે ચઉદસલકખા, છપ્પન્નસહસ્સ-મેલવિયા.	૨૫
છજ્જોયણો સકોસે, ગંગા સિંધૂણ વિત્થરો મૂલે; દસ ગુણિઓ પજ્જંતે, ઇય દુદુ ગુણણેણ સેસાણં.	૨૬
જોયણ સયમુચ્ચિટ્ઠા, કણાયમયા સિહરિ-ચુલ્લહિમવંતા; રુપ્પિમહાહિમવંતા, દુસઉચ્ચ્યા રુપ્પ-કણાયમયા.	૨૭
ચત્તારિ જોયણ સએ, ઉચ્ચિટ્ઠો નિસઢ નીલવંતો ય; નિસઢો તવણિજ્જમઓ, વેરુ-લિઓ નીલવંતગિરી.	૨૮
સવ્વેવિ પવ્વયવરા, સમયકિખત્તંમિ મંદરવિહૂણા; ધરણીતલે ઉવગાઢા, ઉસ્સેહ ચઉત્થભાયંમિ.	૨૯
ખંડાઇગાહાહિં, દસહિં દારેહિં જંબૂદીવસ્સ; સંઘયણી સમ્મત્તા, રઇયા હરિભદ્દસૂરીહિં.	૩૦

સવે જ્ઞાનાય ભવતુ